NORAKSTS
Lieta Nr.A42247205
SKA – 15/2009

S P R I E D U M S

Rīgā 2009.gada 12.februārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators A.Guļāns
senatore V.Krūmiņa
senatore I.Skultāne

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim Andrim Šteinbergam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.B.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 8.februāra lēmumu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 26.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 21.janvārī SIA „EsJu" valdes loceklim *A.B.* (turpmāk – pieteicējs) tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, kurā norādīts, ka, veicot pārbaudi (revīziju) 2005.gada 14.janvārī SIA „EsJu" struktūrvienībā „Noliktava" tika konstatēts, ka par noliktavā atrodošos rūpniecības preci uzrādītajās preču pavadzīmēs – rēķinos (turpmāk – PPR) (2005.gada 12.janvāra iekšējās pārvietošanas PPR Nr.3, 4, 2005.gada 4.janvāra PPR Nr.1, 2005.gada 5.janvāra PPR Nr.2) norādīts preču saņēmējs SIA „Albatross", noliktava Nr.2 un izkraušanas adrese Latgales 96, Rēzekne. Faktiski preču saņēmējs ir SIA „EsJu" (SIA „Albatross" par SIA „EsJu" pārreģistrējās 2005.gada 5.janvārī) noliktava Stacijas 16, Malta, Rēzeknes rajons.

Tādējādi nav ievērotas Ministru kabineta 1999.gada 31.augusta noteikumu Nr.312 „Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības organizēšanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.312) 48., 49.1. un 49.2.apakšpunkta prasības, kā rezultātā pieteicējs ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrajā daļā.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās iestādes Rēzeknes nodaļas Tematisko pārbaužu daļas 2005.gada 21.janvāra lēmumu par Noteikumu Nr.312 48., 49.1. un 49.2.apakšpunkta prasību pārkāpumu pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrās daļas, un viņam uzlikts naudas sods Ls 100 apmērā.

Izskatījis pieteicēja sūdzību par minēto lēmumu, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors ar 2005.gada 8.februāra lēmumu atstāja to negrozītu. Lēmumā atzīts, ka ir pārkāptas Noteikumu Nr.312 49.1. un 49.2.apakšpunktu prasības.

[2] Minēto lēmumu pieteicējs pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atmaksāt viņam Ls 100.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2005.gada 5.decembra spriedumu pieteikumu apmierināja daļā, atcēla pārsūdzēto lēmumu un izbeidza administratīvā pārkāpuma lietu, bet noraidīja pieteikumu daļā par naudas soda Ls 100 atmaksu.

[4] Izskatot lietu sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 29.jūnija spriedumu pieteikumu apmierināja, atcēla pārsūdzēto lēmumu un izbeidza lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

[5] Senāts ar 2008.gada 21.februāra spriedumu atcēla minēto Administratīvās apgabaltiesas spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai.

[6] Izskatot lietu atkārtoti, Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 26.maija spriedumu atcēla pārsūdzēto lēmumu un izbeidza lietu par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības, izsakot pieteicējam mutvārdu aizrādījumu. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Noteikumu Nr.312 49.punkts noteic preču iekšējās pārvietošanas attaisnojuma dokumentā norādāmos rekvizītus, tostarp uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) nosaukumu, juridisko adresi, reģistrācijas numuru Uzņēmumu reģistrā un nodokļu maksātāja kodu (49.1.apakšpunkts) un preču pārvietošanas adreses (no kurienes un uz kurieni pārvieto) (49.2.apakšpunkts).

Gan administratīvā pārkāpuma protokolā, gan pārsūdzētajā lēmumā ir nepareizi konstatēts, ka 2005.gada 12.janvāra PPR Nr.3, 4, 2005.gada 4.janvāra PPR Nr.1, 2005.gada 5.janvāra PPR Nr.2 (*lietas 16.-19.lapa*) kā izkraušanas adrese ir norādīta Latgales 96, Rēzekne, nevis faktiskā izkraušanas adrese noliktava Stacijas 16, Malta, Rēzeknes rajons, jo PPR ir pareizi norādīta izkraušanas vietas adrese Stacijas 16, Malta, Rēzeknes rajons. Minēto faktu apelācijas sūdzībā neapstrīd arī Valsts ieņēmumu dienests, jo apelācijas sūdzībā norāda, ka ir pārkāptas tikai Noteikumu Nr.312 49.1.apakšpunkta prasības, proti, minētajās PPR norādīts nepareizs uzņēmuma nosaukums – SIA „Albatross".

[6.2] Pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības un sodīts par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Minētā tiesību norma paredzēja atbildību par noteiktās preču pavadzīmju uzskaites, saglabāšanas, noformēšanas vai lietošanas kārtības neievērošanu, kā arī par normatīvajos aktos noteikto preču pavadzīmju aprites kārtību reglamentējošo prasību neievērošanu. Par minēto pārkāpumu paredzēts sods – naudas sods no simt līdz divsimt latiem.

Kopš 2005.gada 15.aprīļa par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu paredzēts naudas sods līdz divsimt latiem, proti, nav vairs noteikta minimālā naudas soda robeža.

[6.3] Senāts šajā lietā norādījis, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrā daļa paredz formālu pārkāpuma sastāvu, proti, lai konstatētu šo pārkāpumu, nav nepieciešams konstatēt kādu konkrētu negatīvu seku iestāšanos. Ne Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss, ne Noteikumi Nr.312 neparedz arī nekādus izņēmumus attiecībā uz noteiktās kārtības ievērošanas termiņiem, kā arī neparedz pārejas periodu sabiedrības vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības kārtības organizēšanas kārtības atbilstības nodrošināšanai normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Senāts arī atzinis, ka preču iekšējās pārvietošanas dokumenti atspoguļo sabiedrības saimnieciskos darījumus, kas savukārt uzskatāmi jāatspoguļo

komercsabiedrības grāmatvedībā, no kā secināms, ka arī iekšējās pārvietošanas attaisnojuma dokumentos norādītajai informācijai ir jābūt patiesai neatkarīgi no tā, ka komercsabiedrībai tiek veiktas izmaiņas nosaukumā.

Komerclikums neparedz Uzņēmumu reģistra kompetenci pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par komersanta firmas maiņu. Uzņēmumu reģistrs pēc komersanta pieteikuma par attiecīga ieraksta izdarīšanu komercreģistrā vienīgi pārbauda izvēlētās firmas atbilstību normatīvo aktu prasībām, taču sākotnējo lēmumu par firmas maiņu pieņem pats komersants, un pats komersants var izvēlēties laiku, kad šādu lēmumu pieņemt, lai varētu pienācīgi sagatavoties datorprogrammu, zīmogu, kases aparātu un pavadzīmju pārformēšanai uz jauno nosaukumu.

Tā kā Uzņēmumu reģistra lēmums par sabiedrības nosaukuma maiņu pieņemts 2005.gada 5.janvārī, ar 2005.gada 6.janvāri SIA „EsJu" darbībai bija jāatbilst jaunajam sabiedrības nosaukumam. Savukārt šādas atbilstības nenodrošināšana, pārkāpjot noteikto preču pavadzīmju uzskaites, saglabāšanas, noformēšanas vai lietošanas kārtību, atzīstama par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu. Šāda pārkāpuma konstatēšanā nav nozīmes tam, vai sabiedrību bija iespējams identificēt pēc citiem pavadzīmē norādītajiem datiem, jo atbilstoši Noteikumu Nr.312 49.1.apakšpunktam preču iekšējās pārvietošanas attaisnojuma dokumentā norādāms sabiedrības nosaukums, kas ar 2005.gada 5.janvāri bija SIA „EsJu", nevis SIA „Albatross".

[6.4] Ņemot vērā minēto, pieteicēja pieļautais Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.[1]panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums izskatāmajā gadījumā izpaužas tādējādi, ka divās preču iekšējās pārvietošanas PPR – 2005.gada 12.janvāra PPR Nr.3, 4 – ir norādīts nepareizs uzņēmuma nosaukums, proti, SIA „EsJu" vecais nosaukums SIA „Albatross".

[6.5] Izvērtējot lietas apstākļus un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta pirmo daļu, atzīstams, ka minētais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs un ir pamats pieteicēju atbrīvot no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[7] Par minēto spriedumu Valsts ieņēmumu dienests iesniedza kasācijas sūdzību, lūdzot spriedumu atcelt.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti piemēroja Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta pirmo daļu, jo tā nav spriedumā

norādījusi argumentus tam, kādēļ konkrētajā gadījumā administratīvais pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu. Līdz ar to tiesa pārkāpa Administratīvā procesa likuma 251.panta piektās daļas 1.punktu, proti, pieļāva būtisku procesuālu pārkāpumu.

[8] Par iesniegto kasācijas sūdzību pieteicējs iesniedza paskaidrojumus, kuros kasācijas sūdzību neatzīst.

[9] Pieteicējs uz tiesas sēdi neieradās. Ņemot vērā to, ka pieteicējam bija paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu likumā noteiktajā kārtībā, Senāts atzina, ka lietu var izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

Tiesas sēdē Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvis uzturēja kasācijas sūdzību uz tajā norādītajiem pamatiem.

Motīvu daļa

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 347.panta pirmo daļu kasācijas instances tiesa pārbauda apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu un kasācijas sūdzības argumentus.

[11] Konkrētajā lietā kasācijas instances tiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai apgabaltiesa, taisot spriedumu, nav pieļāvusi būtisku procesuālo tiesību normu pārkāpumu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas, un vai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 251.panta piektās daļas 1.punktam apgabaltiesas sprieduma motīvu daļā ir norādīti lietā konstatētie fakti, pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumenti, ar kuriem noraidīti vieni vai otri pierādījumi.

[12] Senāts uzskata, ka apgabaltiesa, novērtējot lietā esošos pierādījumus, ir pamatoti nonākusi pie secinājuma, ka pieteicējs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.^{1}panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu, jo divās iekšējās pārvietošanas PPR – 2005.gada 12.janvāra PPR Nr.3 un Nr.4, uzņēmuma nosaukuma SIA „EsJu" vietā tika nepareizi norādīts uzņēmuma vecais nosaukumu SIA „Albatross".

[13] Apgabaltiesa, izvērtējot lietas apstākļus, atzina, ka konstatētais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, un, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21.panta pirmo daļu, pieteicēju atbrīvoja no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[14] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.pantu (Administratīvā soda mērķis) administratīvais sods ir atbildības līdzeklis, kas tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiesību pārkāpējs un citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Atbilstoši minētā kodeksa 32.panta otrajai daļai, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Savukārt šā kodeksa 21.panta pirmā daļa noteic, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, Senāts secina, ka gadījumā, ja persona ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu (ir konstatēts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas fakts), institūcijai (amatpersonai), kas ir pilnvarota izlemt lietu, ievērojot kodeksa 32.panta otrajā daļā un 21.panta pirmajā daļā noteikto, ir jāizvērtē konkrētās lietas apstākļi un atbilstoši tiem jāpieņem lēmums par soda uzlikšanu vai, ja pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, par pārkāpēja atbrīvošanu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Senāts uzskata, ka likumdevējs, paredzot iespēju maznozīmīga pārkāpuma gadījumā atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības, ir ņēmis vērā samērīguma principu. Šī principa ievērošanu nodrošina tiesību piemērotājs, kas ir pilnvarots pieņemt lēmumu pārkāpuma lietā.

Senāta ieskatā administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas ir izdarījusi

administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu.

[15] Kaut arī konkrētajā gadījumā apgabaltiesas spriedumā argumentācija varēja būt izvērstāka, Senāts atzīst, ka no tiesas sprieduma kopumā izriet, ka tiesas secinājums par pieteicēja pārkāpuma maznozīmīgumu ir izdarīts, ņemot vērā visus lietas apstākļus.

Apgabaltiesas sprieduma motīvos ir norādīts, ka Valsts ieņēmumu dienests administratīvā pārkāpuma protokolā un lēmumā par saukšanu pie administratīvās atbildības ir nepamatoti norādījis, ka pieteicējs preču iekšējās pārvietošanas PPR nepareizi norādījis izkraušanas adresi un līdz ar to nav ievērojis Noteikumu Nr.312 49.2.apakšpunkta prasības. Tādejādi pieteicēja administratīvais pārkāpums, kā to konstatēja apgabaltiesa, izpaudies tikai kā nepareiza uzņēmuma nosaukuma norādīšana divās preču iekšējās pārvietošanas PPR. Turklāt, kā izriet no sprieduma, šis pārkāpums izdarīts īsi pēc tam, kad bija notikusi uzņēmuma pārreģistrācija un mainīts tā nosaukums Uzņēmumu reģistrā, ko var vērtēt kā SIA „EsJu" darbinieku neuzmanību.

Senāta ieskatā iepriekš minētais norāda uz pieteicēja pieļautā pārkāpuma maznozīmīgumu. Turklāt konkrētajā lietā nav konstatēts, ka administratīvais pārkāpums ir radījis materiālu zaudējumu vai citas kaitīgas sekas, nav konstatēti pieteicēja atbildību pastiprinoši apstākļi. Tāpat no lietas apstākļiem neizriet, ka pieteicējs būtu agrāk izdarījis šādu pārkāpumu.

[16] Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apgabaltiesa nav pieļāvusi būtiskus procesuālo tiesību normu pārkāpumus, tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts, bet Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

nosprieda

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 26.maija spriedumu, bet Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	senators	*(paraksts)*	A.Guļāns
Senatore		*(paraksts)*	V.Krūmiņa
Senatore		*(paraksts)*	I.Skultāne

NORAKSTS PAREIZS
Senators A.Guļāns
Rīgā 2009.gada 12.februārī